

VAS-ÉS FÉM-MUNKÁS

A ROMÁNIAI VAS-, FÉM- ÉS VEGYIPARI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS KOZLONYE

Előfizetési ár: egy évre 100, fél évre 50 Lei
TELEFON 4-50-13

MEGJELNIK MINDEN HÓ ELSEJÉN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUCUREȘTI, STRADA ISVOR No. 6 b

A világválság hullámvonala

A primitív ember jellemvonása, hogy a jelenségekben mikit önmagának megmagyarázni nem tud, csodát lát és csodavárással véli elintézhetni. Így tett egy polgári közgazdász is, aki foglalkozva a világválság jelenlegi helyzetével, arra a megállapításra jut, hogy a jövő évben föltétlenül végeszakad a válságnak, mert a biblia szerint is „a hét szűk esztendő után következik a hét bő esztendő” s ezuttal is így lesz. A legutóbbi válság-ciklus ugyanis 1929-ben kezdődött, ennél fogva lejáróban a szűkölködések keserves hét esztendője s szerinte nem természetesebb, mint hogy ennekutána már csak a bőségek esztendői kell következzenek. Így volt ez például 1912-ben is, amikor a világháborút kiváltó válság kezdetét vette, amely hét esztendő után 1919-ben véget ért, hogy egy virágzó bőség konjunktúrája következék utána. S így volt a bibliai időkben is, amint fel van jegyezve. A bibliai csodákban hívéstől ugyilátszik a polgári közgazdászok nem mentesek.

Valóban. A gazdasági válság nyolcadik esztendejének kínzó gyötrelmei, súlyos terhel alatt roskadoznak és pusztulnak a dolgozók milliói. És várják, egyre várják, a jobb idők eljövételét. Azé az időt, amikor ismét szerzsámot vehetnek kezükbe, a gépek mellé állhatnak, újra termelhetnek, újra dolgozó emberré lehetnek.

Ebben a reményben válik bizonyára sokaknak csillogóvá a szemük, amikor nem supán a polgári közgazdász jóslatáról hallanak, hanem amikor mintegy alátámasztásul a jóslatnak, adatok is igazolják, hogy az emberiség már átvergődött a világháború mélypontján s ami jön az javulás, a gazdasági válságból való kifeljutás.

Ésszerűen gondolkozva nem is juthat más következtetésre munkástársunk, mint erre: ha fokozódott a termelés, nyilvánvaló, hogy már sok munkanélküli jutott munkához, hiszen ők termelnek; ha további javulás várható még több munkanélküli előtt tárulnak ki a gyárak kapui, végül tehát énreám is sor kerül és akkor végeszakad az évek hosszú során át tartó nyomornak, éhségnek, újból lesz kenyér... Fájdalmas az ilyen reményeket szétosztatni, az ilyen esodavarást szétszaggatni.

A kapitalista termelés telve van önmagában rejlő ellenmondásokkal, tehát ésszerűség nincsen benne. S ez ellenmondások nem is leg-súlyosabbika ma már, hogy a termelés és fogyasztás között nincsen meg a kellő összhang. Talán ennél is fontosabb a munkanélküliek szempontjából az a mindjébben előtérbe nyomuló rideg tény, hogy a termelés állandó fokozódása ellenére nem több, inkább kevesebb munkáskéz jut foglalkozáshoz, munkához. (Nem is beszélve arról, hogy vannak a külföldön olyan gyárak — s már elég szép számban, — ahol csak 30 éves életkorig foglalkoztatnak munkásokat.)

A technika haladása és a racionalizálás folyamata egyik legfontosabb problémája a mai gazdasági életnek munkásszempontból. Ez a két mindjobban elhatalmasodó gazdasági tényező kitermeli a munkanélküliek bizonyos mennyiségének állandó táborát, azokét, akiket a termelés nem szív fel, akiket a legjobb gazdasági konjunktúra esetén sem

tud majd foglalkoztatni a kapitalista termelés. S itt a csodavárások nem segítenek. Ha történetesen megisméjldne a bibliai rege, akkor is a dolgozóknak csupán egyik részére következnenek el „a bőségek esztendői”, mert lesznek milliók és milliók, akik kinnrekednek a termelésből, a gyáraktól s akikre a további éhség és nyomor két:égb:ejtő sivársága vár.

Átekintve az utóbbi évek gazdasági helyzetének a kialakulását, azt láthatjuk, hogy az eddigiek szerint 1932-ben érte el mélypontját a válság. Tudnillik az 1929 évi konjunktúra csuespontjával szemben az 1932-ik évben zuhant legmélyebbre az ipari termelés és azóta bár lassu, de mégis felfelévelést észlelhetni. Ugyanakkor azonban a munkanélküliek számának csökkenése nincsen arányban a termelés fokozódásával. Bekövetkezett e téren is némi enyhülés, de távolról sem az, ami biztatást nyujtana arra, hogy egy újabb gazdasági fellendülés kibontakozásával kapcsolatosan végleg eltűnne ez a rém: a munkanélküliség. A tényleges helyzet inkább ennek az ellenkezőjét bizonyítja.

A világtérmeles helyzetében beállott változást szemléltetővé tesszük a következő adatok:

	1928	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935
Világ-termelés	100	106	90,5	78,5	65,0	74,7	81,1	89,9
Munkanélküliek száma	—	8,8	14,9	21,5	25,9	25,6	22,5	21,5

m i l l i ó.

Mit bizonyítanak ezek az adatok? Ha összehasonlítjuk őket, a következőt: az 1935 évi termelési arányszám elérte már az 1930 évit. De ugyanakkor a munkanélküliek száma mégis 6 millió 600 ezerral több, mint volt 1930-ban. Vagyis: egy nő termelési arányszám mellett közel 7 millióval több a munkanélküliek száma.

Mivel magyarázható ez? Mint mondtuk azzal, hogy a technika és a racionalizálás fokozza a termelést aré kül, hogy foglalkoztatni kellene a munkásokat olyan mennyiségben, amint ez aze őtt vált szükségessé, amikor a termelést fokozni akarták. A technika és a racionalizálás pótolja a munkást és a termelésből való kiküszöbölése ellenére is előidéző fokozott termelést. Hogy a munkáskezek mellőzése ellenére is mennyivel fokozható a termelés, ennek megértésére szolgáljon ez a néhány adat:

Tíz évvel ezelőtt		Ma		Emelkedés % -ban
egy óra alatt termel:				
1 munkás	1 kubikméter földet	4 kbm. földet		300%
1 "	15 villanykörtét	400 villk.		2560%
1 "	280 üveget	1500 üveget		436%
1 "	2000 nyomtatványt	8600 nyomt.		300%
1 "	60 téglát	2000 téglát		3230%
1 "	100 gomblyukat	2500 gombly.		2400%
1500 "	1 autót	3 autót		200%
1	1 év alatt 20 tonna nyersvasat állított elő, ma 400 tonnát			

és így folytathatók a végtelenségig az adatok felsorolását.

Ha tekintetbe vesszük, hogy a technika haladásában megállás nincsen, logikus következtetéssel arra a következtetésre jutunk, hogy néhány év múlva a mai termelés mennyisége is lejelentéktelenedik az akkori teljesítményhez viszonyítva és ugyanakkor több és több

lesz a munkanélküliek száma. (Amerikában a közelmúltban bemutatnak egy óriási terjedelmű munkatermet a legmodernebb gépekkel felszerelve, melyben egyetlen munkás sem volt, a gépeket központilag hozták üzembe és irányították.) Vagyis, a termelés fokozódása a legjobb esetben is csak körülhatároltan befolyásolja a munkanélküliség csökkentését, de megneveszteti teljesen.

A munkanélküliség tehát nem múlt veszély, hanem állandósuló rémként marcangolja a munkások millióit, amely veszélyt bibliai regekkal és csodavárásokkal elhárítani nem lehet. Nem lehet a kapitalista termelőrendszerben még akkor sem, amint láthatjuk, ha bármilyen hatalmas gazdasági fellendülés következne be ma-holnap. Hogy a munkához való jog megvalósuljon vagyis az, hogy mindenkinek munkahely jusson, ahhoz a termelést át kell szervezni szocialista alapon, viszont ennek a célnak az érdekében a munkásoknak szervezkedni és harcolni kell. Nem a rabszolgakort visszaállító munkatáborok szüntetik meg a munkanélküliséget, hanem a tervgazdaságon alapuló szocialista termelőrendszer!

Csak ha ezt kifogja harcolni a munkásság, mondhatja: hogy az évezredek szűk esztendők után, mikit a kapitalizmus a munkásosztály számára állandósított, a csakugyan bőség esztendői következnek a számára.

Hoffer Géza.

Miért vétkezik a szervezeten munkás? Mert arat, anélkül, hogy vetett volna; mert akadályozza a haladást, gyengíti a szervezett munkások seregét, rontja a munkabérekét, elősegíti a munkások kijátszását, elnyomatását. Elődsi módon viselkedik, ha élvezi is ugyanazt a bért, amelyet a szervezett munkások küzdelmük árán kivitak, de ő a szervezeten, nem járul semmivel hozzá, hogy a kivított bér a szervezetség erejével meg is legyen védelmezve. Sok szervezeten munkás abban a hitben él, hogy a kollektív szerződés, a fizetett szabadság, stb. vívmányok szervezet nélkül is meglennének. Csak próbálják meg egyszer maguk valamit elérni akarni a munkáltatónál, azonnal tapasztalni fogják, hogy egyedülállóan a munkás nem jelent semmi erőt, nem tud elérni semmit. Amit a munkások rendezett munkafeltételekben és szociális előnyökben élveznek, csak a szervezetnek köszönhetik. Csak a szervezet útján védheti meg a munkás az érdekeit és minél erősebb a szervezetük, annál eredményesebben tehetik azt.

A munkanélküliség csökkenti a munkás munkaerejét. A csehszlovák iparfelügyelet most adta ki jelentését, amelyben rámutat arra, hogy a munkanélküliség következtében a munkások teljesítőképessége csökken, mert ezt a természetszerűen bekövetkező alultáplálkozás csökkenti. Minél hosszabb időn keresztül munkanélküli a munkás, annál hosszabb időre van szüksége ahhoz, hogy teljes munkaképességét visszanyerhesse. — Ezt mi már többször is megállapítottuk.

Ezt pedig csak a munkanélkülibiztosítás megvalósításával érhető el.

A közép-európai nehézvasipar munkásságának harmadik konferenciája

Szeptember 4-én tartották meg Karlsbadban (Csehszlovákia) a közép-európai nehézvasipari munkások harmadik konferenciáját, melyen Csehszlovákia, Románia, Lengyelország, Jugoszlávia, Ausztria és Magyarország szakszervezeteinek és kohómunkásainak képviselői vettek részt. Romániából Munteanu és Lindner szakértársak vettek részt a konferencián.

A konferencia elnökségében Belina szaktárs javaslatára a következő szaktársakat választották meg: *Hampel* — Prága, *Kaufmann* — Komotau, *Kubovicz* — *Katovitz* (Lengyelország), *Munteanu* — Bucuresti, *Vrankar* — Belgrad és *Csapó* — Budapest.

Hampel szaktárs megnyitó beszéde után rátér a napirend második pontjának — a közép-európai nehézvasipari munkások helyzetének — ismertetésére. A napirend harmadik pontjának előadója — a munkaidő megrövidítése a vas- és acéliparban — Kaufmann szaktárs volt. Az előadók tartalmas beszédbe lárták fel a fenti országok nehézvasipari munkásságának gazdasági és szociális helyzetét. Kifejtették, hogy ezen országok munkásai egységes irányelvek alapján kell folytassák harcaikat a fizetések, a szociális követelések és a munkaidő rendezése érdekében. A kapitalisták nemzetközileg kartellekben tömörülnek, hogy ennek révén uralhassák vasipari téren a helyzetet, és biztosíthassák a korlátlan profitot a maguk számára. Közép-európa nehézvasipari munkásai most harmadik ízben tartják közös konferenciájukat és amennyiben a szükségszerűség úgy fogja parancsolni, úgy ismételtlen össze fogják hívni a konferenciát.

A napirendi pontokhoz valamennyi ország kiküldöttjei hozzászóltak. Románia részéről Lindner Károly szaktárs minden irányban kiterjedő jelentést terjesztett elő, a munkabér, a munkaidő és munkástörvényekre vonatkozólag, amit a konferencia figyelemmel hallgatott meg.

Végül a konferencia az alábbi két határozati javaslatban szabta meg a követeléseket és tennivalókat, amit a küldöttek egyhangulag fogadtak el:

Határozati javaslat a napirend 2. pontjához.

A harmadik közép-európai nehézvasipari konferencia tudomásul vette a nehézvasipari helyzetről közölt jelentéseket. Megállapítja, hogy a vas- és acéltermelés az 1935. év óta a hadifelszerelési konjunktúra következtében minden országban emelkedőben van és jelenleg megközelítően eléri az 1929-es esztendő rekordtermelését. Másrészt megállapítja azt is, hogy a nemzetközileg szervezett vas- és acélipari kapitalisták valamennyi országban a gazdasági válságot a munkások bércinek és kereseteinek csökkentésére használták ki, most azonban a kedvező termelésviszonyok visszatérével nem nyújtottak segédkezet az alacsony bérnivó feljavítására.

A konferencia különösen a jugoszláviai, romániai és magyarországi nehézvasipari munkásság alacsony kereseteire mutat rá és követeli, hogy ezen országok kormányai a munkások és fogyasztók széles rétegei érdekében ezt a kérdést a szükséges figyelemmel kezeljék. Ugyancsak utal a konferencia a nehézvasipari munkások bércinek a technikai haladással való arányba hozásának szükségességére, valamint a technika fejlődése folytán valamennyi országban előidézett intenzívebb munkateljesítményre. Elutasítja a munkáltatóknak a nemzetközi versenyre való hivatkozását és érveit, tekintettel arra, hogy a nemzetközi vaskartellek korlátlanul uralják a piaci árakat és az utóbbi időben még áremelést is eszközöltek.

A konferencia megismétli az első, valamint második közép-európai nehézvasipari konferenciáján a közép- és dél-európai államok nehézvasipari munkásaihoz intézett azt a felhívást, amelyben a szabadszervezetekben való együttműködésre szólította fel őket. Valamennyi állam nehézvasipari munkásságának tudatában kell lennie annak, hogy a legzártabb soru vállalkozókkal áll szemben és csak akkor tudja keresztülvinni jogos követeléseit, ha erejét erős, egységes szervezetben egyesíti. Csakis a szolidaritásban van meg az erő. Ép ezért valamennyien, akik ezidőszert még távol állunk a szervezettől,

csatlakozzanak sorainkhoz és dolgozzanak velünk együtt a magasabb munkabérek és jobb munkafeltételek elérése érdekében és váljanak osztályöntudatos harcosokká a jövő érdekében.

Határozati javaslat a napirend 3. pontjához.

A harmadik közép-európai nehézvasipari konferencia sajnálattal állapítja meg, hogy a nemzetközi munkaügyi konferencia a munkaidő rendezése tekintetében nem eredményezett konkrét megoldást annak ellenére, hogy a gazdasági, szociális és termelési érvek mind a hatóság, négyműszakos rendszer bevezetése mellett szólnak. Különösen elítéli a vállalkozók képviselőinek magatartását, akik saját országukban nemzetközi megoldás szükségességét hangoztatják és erre való hivatkozással visszautasítják a rendezés kérdését, az illetékes nemzetközi fórum előtt azonban a nemzetközi munkaügyi konferenciánál egy nemzetközi egyezmény határozatát sabotálják.

Örömmel állapítja meg, hogy Csehszlovákia és Lengyelország kormányképviselői a vas- és acéliparban a 40 órás munkahétre vonatkozólag megkötendő nemzetközi egyezmény mellett szólaltak fel és külön elismeréssel nyilatkozik *Léon Chevalme* a francia vas- és fémmunkásszövetség titkárának magatartásáról, aki valamennyi állam szabad szervezetének együttes szószólójaként a vállalkozók és egyes kormányképviselők ellenvetéseit a legfényesebb módon megcáfolta.

A konferencia megállapítja, hogy a technika fejlődése, valamint a keresztülvitt racionalizálási rendszabályok ezer és ezer kohómunkást kapcsolnak ki a termelésből. Hogyha ezeket ismét kenyérhez akarják juttatni, úgy a megelőző munkamennyiséget egy nagyobb számú munkásság között kell felosztani, ami azonban csak a munkaidő megrövidítése által lehetséges. Ugyanúgy, mint ahogy 1918-ban a kétműszakos rendszert fel kellett váltani a háromműszakos rendszerre, ma elérkezett az edeje a négyműszakos rendszer bevezetésének.

A közép- és dél-európai államok nehézvasipari munkásságának képviselői kijelentik, hogy kitartanak a munkaidő megrövidítésére vonatkozó követelésük

A Cluji Junász-gyári munkások bérmozgalma

A Junász-féle vasöntöde és gépgyár munkásai sikeres bérmozgalmat vívtak meg. Ugyanis sikerült szerveztségük és szolidaritásuk révén kollektív szerződést kötni és a munkabércet jelentősen felemelni. A régi kollektív szerződés szeptember 1-én járt le, miután a munkások konfliktust jelentettek be és összeállították az új munkafeltételekre és munkabéremelésre vonatkozó követeléseiket. Ismerve az igazgatóság makacs ellenállását a múltból, az a nézet alakult ki, hogy a munkakonfliktus sorsát, majd a munkabeszüntetés fogja eldönteni. Azonban még sem volt így. A munkások szakszervezeti felkészültsége elég nivós volt ahhoz, hogy az igazgatóság ezzel számot vessen. És valóban figyelemre méltó az ellenfél — az igazgatóság — harci taktikája. Nagyszerűen tud alkalmazkodni a körülményekhez, hogy tudniillik mikor kell és mikor nem kell engedje sztrájkba a munkásokat — az ő érdekeinek megfelelően. Az igazgatóság megismerte az érverést és megértette, hogy a jelen körülmények között, amikor a munkások úgy szakszervezetileg, mint érzelmiileg fel vannak teljesen készülve, egy sztrájk kimenetele részére nem hozhat kedvező eredményt. És ime, milyen megfelelő érzékkel tudja megfordítani a kockát és megértővé válni a mintegy 300 munkás tagból álló munkástömeg követeléseivel szemben. Az igazgatóság eme magatartásából mi is lesűrhetjük a reánk vonatkozó tanulságot és pedig:

Akkor indítsunk harcot, amikor erre tökéletesen felvagyunk készülve és harcainkat előzőleg mindig jól készítsük elő, mert csak ebben az esetben járhatnak sikerrel.

Nem sikerülhetnek a spontán megnyilatkozott és fel nem készült szervezetlen munkások által indított harcok.

Amíg a Junász-gyár munkásai e szép sikert elérhették, sokat kellett a saját kárukon tanulniok, de különösen sokat kellett szenvedniök. És ime a

mellett és ennek érdekében minden erejüket latbatvetik, hogy győzni tudjanak. Követelni fogják továbbá azt is, hogy a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Intézőbizottságának határozatait értelmében a munkaidő rövidítés ne a munkásság bérnivójának csökkenését eredményezze.

A konferencia felkéri a Vasas Internacionálét, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel és minden vas- és acéit termelő országban, illetve azok szervezeteinél s ezeken keresztül tagjainál propagálja a munkaidő rövidítésének kérdését, hogy ezáltal olyan mozgalom teremtessék, amelynek módjában lesz az egyes kormányokra nyomást gyakorolni, hogy ezek az 1937. évben megtartandó munkaügyi konferencián a 40 órás munkahét mellett foglaljanak állást és a munkáltatók és azon ipari csoportok képviselőivel, akik a XX. nemzetközi munkaügyi konferencia alkalmával máris jóindulatulag foglaltak állást a 40 órás munkahét mellett, elérjék azt az abszolút többséget, amelyre a nemzetközi munkaügyi konferencián az eredményes határozathozatalhoz szükséges.

Ezen cél elérésére az egyes országok politikai frontját is mozgósítani kell, hogy a nyilvánosságot és végül a kormányokat is meg lehessen nyerni a munkásság legsürgősebb követelésének keresztülvitelére.

A konferencia felkéri valamennyi ország munkásságát, gondoskodjék a jelenleg megállapított maximális 8 órás munkaidő betartásáról.

Csehszlovákia, Lengyelország, Jugoszlávia és Románia szervezett nehézvasipari munkásságának képviselői a legnagyobb szimpátiával kísérik a magyarországi nehézvasipari munkásságának emberi jogai érdekében folytatott nehéz küzdelmét és a legteljesebb szolidaritásról biztosítja őket.

Az elfogadott határozati javaslatok megküldendők a Nemzetközi Munkaügyi Hivatalnak, a Vasmunkás Internacionálénak és az egyes országok szocialista parlamenti frakciójának.

A Nemzetközi Vasmunkás Szövetség által kiküldött bizottság, mely a közép-európai vas-munkásokat érintő kérdések feldolgozásával lett felruházva, a konferencián képviselt országok kohó-munkásai ügyinek tanulmányozására is megbízást kapott. A bizottság tagjai: *Hampel*, *Kaufmann* és *Belina* szaktársak. Ezen bizottságba minden országos Szövetség megbízottat fog delegálni.

szakszervezetbe vetett rendíthetetlen bizalmuk és osztályharcos szolidaritásuk lehetővé tették a sikert és egy magasabb fokon álló jobblét kiküzdését.

A felek között 13 esetben történtek tárgyalások, amelyek 97 órát tartottak. A hivatalos tárgyalásokon kívül 6 esetben 28 órán át magánilegü tárgyalások folytak a két fél között. A munkások általánosságban 10—12% béremelést értek el. Nem sokkal a régi kollektív szerződés lejártá előtt, a piaci árvizsgálás alapján kaptak a munkások még egy 6%-os béremelést. Az akkordban dolgozó munkások órabére minden körülmények között biztosítva lett. Az öntödében dolgozó 2 éves szervezett munkások szerveztségük ideje alatt mintegy 40% béremelést vívtak ki. Ugyanígy a gépműhely munkásai, akik egy éve vannak szervezve 30—40%-os béremelést értek el. Az a szakmunkás, aki a felszabadulástól kezdődően legalább 5 éves segéd, óránkét legkevesebb 15 lei 90 bani órabérbe kell részesülnön. A tulórák a következőképpen díjaztatnak: Az első 2 tulóra 25 %, a második 2 tulóra 50 %, a további tulórák 100% tulóradij fizetendő.

A vasár- és ünnepnapokon végzett munkákért az első 2 órára 50%, a további órákra 100% tulóradij fizetendő.

Munkahiány esetén csak úgy mondható fel, ha már előzőleg az üzem legalább egy hónapon keresztül redukált munkaidőt dolgozott. Ez esetben is az újonnan felvett munkások bocsájthatók el. Amikor újból megindul a munka, elsősorban az elbocsájtott munkásokat kell újból alkalmazni.

Bizalmiférfiak még munkahiány esetén sem bocsájthatók el.

A szerződés egy évi időtartamra kötöttet meg. 1936 szeptember hó 1-től, 1937 szeptember hó 1-ig.

Jelentős eredmény ez, amelyet valóban csak az alapos szerveztségük és az öntudatból fakadó szolidaritásuk révén érhették el a Junász-gyári munkástársaink.

A csehszlovákiai német Vasmunkás Szövetség kongresszusa

Folyó év szeptember 5–8-ig tartotta meg a csehszlovákiai német vasmunkások komotau Szövetsége VI-ik kongresszusát Karlsbadban.

A kongresszust az Internationalé éneklése és az ifjú vasmunkások szavaló kórusa vezette be és utána Kaufmann Ferenc szaktárs szövetségi elnök tartott nagyhatású megnyitó beszédet.

A kongresszuson résztvett 147 küldött a Szövetséghez tartozó helyicsoportok és testvérszervezetek képviseletében. A külföldi vasmunkás Szövetségek 17 küldöttel képviselték magukat, úgy mint: Svédország, Dánia, Norvégia, Finnország, Belgium, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Ausztria és Románia. Szövetségünk képviseletében N. Munteanu és Lindner Károly szaktársak vettek részt a kongresszuson.

A kongresszus 4 napi tárgyalása a kiküldöttek megkapó fegyelmezettsége és objektív magatartása mellett folyt le. A napirenden levő kérdésekhez a csoportok kiküldöttei a legnagyobb tárgyilagossággal fegyelmeztet és imponáló jóakarattal és komoly hozzáértéssel szólaltak hozzá. A személyi szenvedélyek a tárgyalásokból teljesen hiányoztak. Minden egyes kiküldöttben megnyugtatóan látszott a komoly és produktív munkához való akararat a Szövetség és helyiszervezetek érdekében.

A Szövetség titkári jelentése óriási nehézségekről számolt be. Az utolsó három esztendő alatt a Szövetség és hozzátartozó szervezetek nagy megpróbáltatásoknak voltak kitéve. Azonban dacára a nehézségeknek, a tagok fegyelmezettsége, öntudata és kitartása győzött. Szervezeti téren az utolsó két évben már taglétszám szaporodás volt. Kulturális és nevelési téren óriási fejlődés van. Több

ezerre rugó taglétszámmal rendelkező vasas ifjúmunkás szervezetek vannak. A kulturális, testnevelő, sport és szövetkezeti intézetek mintaképpen működnek. A Szövetség taglétszáma meghaladja a 30.000-t.

A Szövetség és helyiszervezetek vagyona évről-évre szaporodik. A tagok óriási áldozatokat hoznak a szervezetek érdekében. Az órabér kereset után 5 osztályba vannak besorolva és a következő rendes hetijárulékot fizetik:

órabér csehszlovákiaián	hetijárulékok csehszlovákiaián
I. 2.75 (lei 16.50)	7.30 (lei 43.80)
II. 2-2.74 (" 12-16.44)	5.50 (" 30.-)
III. 1.50-1.99 (" 9-11.94)	4.- (" 24.-)
IV. 1-1.49 (" 6.-)	2.80 (" 16.80)
V. 0.99 (" 6.-)	1.60 (" 9.60)

Fenti járulékon kívül a tagok még fizetnek külön munkanélküli járulékot, valamint a munkanélküliek az ingyenbélyeg után a rendes hetijáruléknak 20%-át fizetik.

A Szövetségnek 1933–1935-iki években 25.477.580.83 ck. (152.866.484.98 lei) volt a bevétele. Ezenkívül munkanélküli alapra a tagok befizettek 14.681.909 ck-át. (leiben 88.091.353).

Munkanélküli segélyekre kifizetett a Szövetség saját pénztárából 1933–35 években 24.466.919 ck-át (leiben 146.801.514.) Államsegélyként pedig kifizettek 71.913.077 ck-át (578.279.976 leit).

A Szövetség készpénz vagyona 1935 XII. 31-én 12.984.689 ck. volt (ami leibe kitesz 77.908.134). Ezenkívül többmilliót érő ingatlanai vannak.

A fenti adatokból ítélve a komotaui testvér Szövetség felkészülten néz úgy anyagi, mint szervezeti szempontból a jövő harcok elé, mely felkészültség záloga a megvívandó harcok győzelmének.

Szakszervezeti fegyelem

Nagy tömegek összetartozására legnékülözhetetlenebb előfeltétel a fegyelem. Fegyelem jelenti az engedelmisséget, a rendet és a közös célnak és akaratnak való önkéntes alárendelést. Kétségtelen, a fegyelemmel visszaélést is követnek el, túlzásba viszik, a fegyelemből holt engedelmisség lesz, miáltal nagy tömegek, egyesek, vagy kis csoportok parancsának teljes alárendeltjévé válnak. A modern diktatúrák ilyen vak engedelmisségen nyugsznak, ez az előleltétele a hézag nélküli önkény-uralomnak.

Minden egyesület, minden szervezethez csak a saját tagjai fegyelmeztségére alapíthatja sorsát, célját és jövőjét. Mióta szakszervezetek vannak, ezek kizárólag a fegyelemre, mint egyik legerősebb pillérükre támaszkodnak. Ha valaki magát egy közös cél érdekében száz, ezer és százezer mással összeköti és azokkal együttesen a közös rendelkezésnek aláveti, meg kell legyen győződve arról, hogy csak közös törekvések vezetnek célhoz. És a közös cél legfőbb védőmezeje: az önkéntes, tudatos fegyelem. A szakszervezet a fegyelem és az akarat következménye, mely nem szabad, hogy csak kisebb csoportok akarata, hanem a tagok többségének akarata és kifejezője kell legyen, minek következménye képen az egyén a törvényerőre emelkedett összakaratnak tartozik magát alávetni.

Igy tehát a szakszervezeti fegyelem az összeség javáért való alárendelést parancsolja, az egyéni kívánságok és nézetek háttérbe szorítása mellett, minden egyes esetben, ha ezt a közösség érdeke úgy kívánja. A szakszervezet nem öncél, hanem csak eszköz a célhoz, tagjai gazdasági érdekeinek megjavítását szolgáló szerv, mely azok érdekeit képviseli és a tömegakaratot egységes törvénnyé foglalja össze. Magában a szakszervezetben mindig előtérben kell legyen a közös döntő akarat. Soha sem szabad, hogy a szakszervezetekben a fegyelmezetlenség következtében, mint a gaz, minden egymásra nőjön. De ezt elkerülni csak akkor lehet, ha a tagok fegyelmeztettek.

Fegyelem nélkül, minden szakszervezeti törekvés tehetetlenségre és reménytelenségre van ítélve. Ezért juttatjuk kifejezésre azt a véleményt, hogy a fegyelem egy, a szakszervezeti mozgalom eszméjével összekötött főkövetelmény, melynek tudatában kell legyen minden szakszervezeti tag, minden cselekedetében.

Fegyelem nélkül nincs szolidaritás. És akiben nincs fegyelem, abban nincs a szakszervezeti eszme iránti odaadás, nincs áldozatkészség és áldozatkészség nélkül nincs meggyőződés és hiányzik az összekötöttség szükségességének érzése. A fegyelmezettség tehát a szakszervezeti tagságnak főkövetelményként kell kitűnjön, mint ami kiindulópontja a szakszervezeti életnek. A fegyelem a szakszervezeti nevelés által elért magas fokmérője. Egy szakszervezeti tag szervezetével szembeni viselkedéséből meg lehet ítélni, hogy mennyire van tisztában a szakszervezeti mozgalom lényegével és célkitűzéseivel. A fegyelem abban is megnyilvánul, ha a szakszervezeti tag ellenkező véleményét a közösség érdekének és javának alá tudja rendelni, mert a nagy eszméktől áthatott közösség érdeke és nem pedig az egyének érdeke az első, mely egyéni érdek soha sem mentes az önzéstől.

Mindenestere a szakszervezeti tagnak tanulni, olvasni és világosan látónak kell lennie, hogy a mindenkori szóbanforgó tárgy ismeretének birtokában legyen, hogy hamis fegyelem áldozatává ne váljon, mert hamis jelszavak, üres ígéretések, tévúton járó állítás szuggesztívója stb., a véleményeket olyan formába alakíthatják, melyeknek alkalmazása és keresztülvitele a szakszervezeti mozgalomra és így azok tagjaira igen veszélyesen hat. Hamisan értelmezett fegyelem ellentétet támaszt a tagok között és, gyökere a szervezeti vezetés elleni bizalmatlanságnak, mely végeredményben az összeség rovására megy.

A szervezkedési szempontból szükséges intézkedések elleni, rosszul értelmezett és széthúzó demagógok által hamisan beállított fegyelem súlyos bajt idézhet elő és a szakszervezetek harci erejét gyöngheti.

A valódi és hamisítatlan fegyelem, mely az összes tagok javának szolgálatában áll és a közös célt szolgálja, a legfőbb üdve a szakszervezeti életnek. Ez egyrészt a szakszervezeti nevelés és felvilágosultság eredménye, másrészt pedig a bajtársaságból született, mely az üzemekben és a munkahelyeken szükségesszerűleg összeköti és egymásra utalja a proletárokat. Ilyen fegyelmen alapszik a modern szakszervezeti mozgalom felépítése. Ez az a szikla, mely rendíthetetlenül kiemelkedik a mindennapi kis háboruszkodások és az emberi jellem súlyedéseinek árjából.

A szakszervezeti fegyelem egyengette a küzdelem

utját már több nemzedéken keresztül és lehetővé tette a szakadatlan haladást a munkásosztály életkörülményeinek megjavítását illetően. Ez volt az alappillére a szakszervezeti eszmének és ez szülte meg a szakszervezeti élet három dicső fogalmát: a szolidaritást, az áldozati készséget és a szocializmusba vetett hitet. Ezért tartunk fegyelmet egy önkéntes közösségben, mert így urai lehetünk önmagunknak, megtanuljuk, mi a különbség az igazi fegyelem és a hamis fegyelem között és ezáltal megvagyunk védve attól, hogy később majd egy szabadságától megfosztott államéletben egy kiméltlen kényszerfegyelemnek legyünk alávetve.

Helyicsoportok vezetőségei tudomására!

Tekintettel arra, hogy a munkaügyi felügyelőségek a szakszervezetektől követelték az 1935. évi vagyommérleget (Bilant) és zárszámadást (Cont de gestiune), valamint az 1936. évi költségvetést (Buget), a jogi személyiségről szóló törvény rendelkezéseinek megfelelően.

A Munkaügyi minisztérium 1936. szeptember 17-én kelt 66.920 számú átiratában felmentette a Romániai Vas-, Fém- és Vegyipari Munkások Szövetségéhez tartozó szakszervezeteket azon kötelezettség alól, hogy az 1936. évi költségvetést beterjesszék. Kötelesek azonban a szervezetek beküldeni a munkaügyi felügyelőségeknek az 1935. évi vagyommérleget és zárszámadást, két példányban.

A munkaügyi minisztérium felvilágosítást nyert arról, hogy szervezeteink szokásos évi anyagi jelentése, helyettesíti a vagyommérleget és a zárszámadást.

A jövő évre azonban szervezeteink kötelesek a törvényes rendelkezéseknek eleget tenni és összeállítani úgy a költségvetést, mint a vagyommérleget és a zárszámadást.

A munkakönyvek kicseréléséről

A munkaügyi minisztérium rendeletet bocsátott ki, melynek alapján az összes régi munkakönyvek október 30-ig újakkal cserélendők ki.

A munkakönyveket a munkakamarák, vagy ezek fiókjai cserélik ki, egy (nyomatott) kérvény alapján. A kérvényhez csatolni kell a régi munkakönyvet, valamint két darab fényképet. A könyv kicserélésének díja 50 lei, amelyet a Társadalom Biztosító Intézet pénztárába, vagy ennek fiókpénztárába kell befizetni.

Tekintettel arra, hogy a könyvek kicserélésével megbízott szervek követelték a kérelmezőtől a tanonciskolai bizonyítványt is — ez ügyben érdeklődtünk a munkaügyi minisztériumban, ahol azt a felvilágosítást adták, hogy az új munkakönyvet kiadják a régi munkakönyv alapján, amelyhez két darab fényképet kell csatolni.

A kicserélésre szükséges nyomtatványok kaphatók a munkaügyi felügyelőségeknél, a Társadalom Biztosító Intézetek és ezek fiókjainál, valamint a munkakamarák és ezek megyei fiókjainál.

NYILATKOZAT

Alulírott Baumann Ferenc vasöntő, a Sibiu-i Rieger vasgyár volt mestere, ezennel kijelentem, hogy mint mester az ottani munkásokkal szemben méltatlanul viselkedtem, melyet nekem, mint szervezett munkásnak nem lett volna szabad elkövetnem és melyet mélyen sajnálok.

Elismerem, hogy tévedtem és ezentúl törekedni fogok, hogy a szervezeti munkások soraiba a proletáriátus érdekeiért küzdjek.

Resita, 1936 augusztus 29.

Előttünk:

Baumann Ferenc

C. Lindner,

Todor Constantin.

ÉRTESÍTÉS

Értesítjük a helyi szervezeteinket, hogy az 1937. évi Vasas Zsebnaptár november hó elején megjelenik. Kérjük a szaktársakat a szükséges mennyiséget október hó 16-ig bejelenteni. Egyben közöljük, hogy azon helyekre, ahonnan az előző évekről eladott naptárakkal nem számoltak el, oda naptárakat nem küldünk.

Központi titkárság

Ez év első felében növekedett a vas- és fémipari nyersanyagok behozatala

A pénzügyminisztérium, más évektől eltérően egy hónappal később, szeptember elején tette közzé az ez év első feléről szóló külkereskedelmi mérlegünket. Külkereskedelmi mérlegünk aktivuma ez év első felében 1 milliárd 898 millió lei volt, 400 millió lejjel több, mint a múlt év hasonló időszakában.

Az alább közölt statisztikai adatokból megállapítható, hogy ez év első felében a vas- és fémárak importja mennyiségileg az előző évvel szemben több mint 50 százalékkal, érték szempontjából azonban csak 9 százalékkal növekedett.

Az import növekedése annak tulajdonítható, hogy a vasipari vállalatok ez év első felében kezdték meg a kormány által kiadott hadi-

anyagmegrendelések effektuálását, ami természetesen a nyersanyag- és félgyártmány szükséglet növekedését vonta maga után. Így tehát csak a nyersanyag- és félgyártmányimport növekedéséről lehet szó, mert a készárak behozatala csökkent. Ez utóbbi természetes következménye a vasipar céltudatos termelési politikájának, amely fokozatosan igyekszik kiküszöbölni a készárak importját, azáltal, hogy újabb és újabb cikkek gyártására rendelkezik be.

A vas- és fémárak importjának mennyisége és értéke a pénzügyminisztérium hivatalos statisztikai adatai szerint, a múlt év és ez év első felében a következőképpen alakult:

Vas- és fémárak importja 1935. év első felében

S z á z k i l ó g r a m m o k b a n

	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Összesen
Vas és vasárak	77.089	66.327	230.455	79.310	158.874	152.664	764.719
Gépek, készülékek, motorok	17.472	16.939	14.124	16.209	15.320	16.707	96.771
Járművek	3.679	4.089	5.076	3.030	2.009	3.701	21.584
Más fémek	10.331	7.854	8.356	10.028	15.782	4.668	57.019
Összesen	108.571	95.209	258.011	108.577	191.985	177.740	940.093

Vas- és fémárak importja 1936. év első felében

S z á z k i l ó g r a m m o k b a n

	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Összesen
Vas és vasárak	235.951	236.165	149.150	218.435	242.570	293.032	1.375.303
Gépek, készülékek, motorok	15.674	15.414	18.187	21.269	14.971	20.792	106.307
Járművek	1.786	4.032	2.964	5.349	4.284	4.704	23.119
Más fémek	9.923	9.046	7.245	11.831	9.952	5.725	53.722
Összesen	263.334	264.657	177.546	256.884	271.777	324.253	1.558.451

Vas- és fémárak importjának értéke 1935 év első felében

E z e r l e j e k b e n

	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Összesen
Vas és vasárak	106.208	117.897	151.676	151.579	153.188	145.594	826.142
Gépek, készülékek, motorok	123.181	105.298	106.407	134.193	234.131	112.659	815.569
Járművek	22.611	33.808	49.98	18.927	15.187	22.101	161.732
Más fémek	28.393	26.979	29.839	41.111	64.003	43.624	233.949
Összesen	280.393	283.982	336.720	345.810	464.509	323.978	2.037.392

Vas- és fémárak importjának értéke 1936. év első felében

E z e r l e j e k b e n

	Január	Február	Március	Április	Május	Junius	Összesen
Vas és vasárak	136.881	226.716	124.628	218.182	199.294	127.605	1.033.306
Gépek, készülékek, motorok	133.682	131.871	154.082	148.514	129.031	142.301	839.481
Járművek	14.008	21.008	19.893	37.610	27.657	31.178	151.344
Más fémek	32.335	30.388	28.221	44.365	34.990	23.248	193.577
Összesen	316.906	409.983	326.854	448.671	390.972	324.322	2.217.718

A fenti statisztikai adatok szerint, az importált vas és vasárak mennyisége 76.472 tonnáról 137.530 tonnára emelkedett. Az emelkedés 61.058 tonna, ami 80 százaléknak felel meg. Ezzel szemben az érték 826.142.000 lejről csak 1 milliárd 33 millió lejre emelkedett, vagyis az emelkedés csak 207 millió lej, ami még 25 százalékot sem tesz ki. Ez az adat azt mutatja, hogy ez év első felében megnövekedett, amint azt már fentebb is jeleztük, a hadianyagmegrendelések leszállításához szükséges nyersanyag és félgyártmány importja. Hogy ténylegesen a nyersanyag és félgyártmányimport növekedéséről van szó, azt mutatja egyrészt az, hogy például június hónapban 293.032 métermázsas vasat és vasárut importáltunk, melynek értéke mindössze 127.605.000 lej tett ki, másrészt, hogy amíg a múlt év első felében átlagosan 10.8 lej volt az importált vas és vasár kg.-ként, addig ez év első felében csak 7.5 lej tett ki.

Az importált gépek, készülékek és motorok sulya 96.771 métermázsáról 106.307 métermázsára emelkedett, vagyis az emelkedés cca 10 százalékos. Az érték emelkedése ennél valamivel kisebb és csak 24 millió lejt tesz ki. A gépek importjának növekedése annak következménye, hogy a belföldi ipar igyekszik üzemi berendezését kiegészíteni, illetőleg újabb iparvállalatok alakultak, amelyek gépi berendezéseiket legtöbbször külföldről szerzik be.

A járművek (automobilok, teherautók, stb.) importja cca 10 százalékkal emelkedett mennyiség szempontjából, viszont érték szempontjából 10 millió lejjel csökkent, ami azt mutatja, hogy főképp az olcsó autók behozatala emelkedett.

Más fémek importja ez év első felében mennyiségileg közel 10 százalékkal, érték szempontjából pedig több mint 15 százalékkal visszaesett.

Halottaink

Sajnálattal közöljük alant az utóbbi hónapokban elhalt szaktársak neveit, kiknek hozzátartozói a következő segélyekben részesültek:

Wollner Ernő	Criseeni	5.000 lei
Brettfeld Mátyás	"	5.000 "
Baierle Frigyes	Resița	5.000 "
Starcsik András	"	"
Konte Ferdinand	"	2.000 "
Cristoi Dumitru	"	2.000 "
Gherban Gheorghe	"	2.000 "
Geweg Franz	"	3.000 "
Hajducsek Ferenc	"	5.000 "
Martin Albert	"	5.000 "
Perian Nicolae	"	"
Stefan Petru	"	"
Birtya Pál	"	"
Neagre Nicolae	"	4.000 "
Vancu Stefan	"	4.000 "
Ocsenás Ferenc	"	5.000 "
Nica Petru	"	2.000 "
Mistrich Ferenc	"	5.000 "
Goldschmidt János	"	3.000 "
Vulțan Ioan	Bocșa-Rom.	1.000 "
Avram Petru	"	2.000 "
Avram August	"	2.000 "
Bevez József	Aninoasa	2.000 "
Festő István	Lupeni	2.000 "
Grünwald Ferenc	"	4.000 "
Zsidai József	"	5.000 "
Gábor Lajos	"	2.000 "
Klein Antal	Anina	5.000 "

Az elhalt szaktársak emléket kegyelettel őrzi meg a szervezett vasmunkás-ság összessége.

Vasipari cikkek gyártására is berendezkedik a Petrosani.

A petrosani S. A. R. pentru Exploatarea Minelor de Cărbuni szénbányavállalat vasipari termékek előállítására is berendezkedik. A Petroseni tervbe vett lágyacélemez, a villamosági iparban használatos vaslemez, Maillechort lemez, rozsdamentes vaslemez, ajtókhöz, ablakokhoz és fémbutorokhoz szükséges speciális profilok előállítását. A szükséges gépek behozatalára külföldön most folytat tárgyalásokat a Petrosani. A gépiparra a Petrosani már meg is szerezte a behozatali engedélyt.

A Resița Művek gépbehozatali engedélye. Resița Művek és Uradalmak Rt. engedélyt kapott, hogy Németországból 1.561.500 lej értékben vas- és fémművelő gépet importáljon.

Kibővíté üzemét az I. A. R. repülőgépgyár. A bra-sovi I. A. R. repülőgépgyár újabb jelentős repülőgép-rendeléseket kapott a hadügyminisztériumtól. A megrendelés teljesítése céljából az I. A. R. üzemét jelentősen kibővíté.

FELHÍVÁS

Felhívjuk mindazon tagok figyelmét, akik munkanélküliség vagy hosszas betegségből kifolyólag tagjárulékot fizetni nem tudnak, az ingyembélyegekért éppen úgy jelentkezzenek mintha rendes járulékot fizethetnének, mert csak így tarthatják meg tagságuk folytonosságát. Akik tagságuk folytonosságát így megőrzik, azoknak elhalálozás esetén a szövetség a temetkezési segélyt folyósítja. A vezetőségeknek szigorúan megtiltatik, hogy utólagosan több hétre ingyembélyeget ragasszanak be.

Kérjük a csoportvezetőségeket, hogy a szaklapszükségletet, ha abban valami változás van, jelentsék be a központi titkárságnak, hogy a kellő mennyiségben küldhessük.

Felhívjuk mindazon tagok figyelmét, akik betegség, nyugdíj, baleset, vagy bármilyen ügyük elintézése érdekében Bucureștibe utaznak és a Szövetség támogatását igénybe akarják venni, tagsági könyvüket hozzá magukkal, mert csak ennek felmutatása ellenében számíthatnak a támogatás igénybe vételére.

A központi titkárság.

A Sibiu-i hadbíróóság elítélte a Lupeni elvtársainkat

A VII-ik hadtest Sibiu-i hadbíró-sága 1936 szeptember 30-án hozott ítéletében Moldovan Martin lupeni vasas csoport elnökét 1 évi elzárásra, 3000 lei pénzbüntetésre és politikai jogainak 8 évre való elvesztésére ítélte. Elítélték továbbá Varjassy József bányászt 1 évi elzárásra, 10.000 lei pénzbüntetésre és politikai jogainak 8 évre való felfüggesztésére. Dobai Péter elvtársat 2 hónapi elzárásra,

Bányai Józsefet és Schrop Andrást (vasmunkásokat) Fiedler Rudolfot és Czibora Józsefet (bányászok), 1-1 havi elzárásra.

A döntés szerint az összes elítéltek tartoznak még egyetemlegesen 100.000 lej kártérítés címén fizetni az államnak.

A vád az volt ellenük, hogy résztvettek egy tascista gyűlésen, ahol tiltakoztak a mozgalmunk ellen hozott támadások miatt. Fenti elvtársak kommunistáknak lettek bélyegezve.